

Déli Hírlap

26

Előfizetési árak: Temesváron és vidéken havi 60 le, negyedévre 160 le, félévre 300 le, egész évre 600 le. — Külföldön havi 90 le, negyedévre 230 le, félévre 450 le, egész évre 900 le, postai kézbesítéssel együtt. Állami tisztviselők és nyugdíjasok 20% kedvezményt élveznek.

**GAZDASÁGPOLITIKAI
NAPILAP**
FELMÉRŐ SZERKESZTŐ:
VUCHETICH ENDRE DE

Előfizetési árak: Temesváron és vidéken havi 60 le, negyedévre 160 le, félévre 300 le, egész évre 600 le. — Külföldön havi 90 le, negyedévre 230 le, félévre 450 le, egész évre 900 le, postai kézbesítéssel együtt. Állami tisztviselők és nyugdíjasok 20% kedvezményt élveznek.

1928 / VASÁRNAP / SZEPTEMBER 23

ÁRA 4 LEI / BUKARESTBEN 5 LEI

TIMIȘOARA, IV. ÉVF. / 222 SZÁM

Rettenetes

erejű forgószél, amely óránként hatvan mérföldes sebességgel haladva, elzárja észak és közép Amerika partvidékeit a külvilágtól, városokat, falvakat, fürdőhelyeket dönt romba, százezreket pusztítja az embereket és ezerzámra okoz sérüléseket, rémületet, kétségbeesést, zokogó sírást, rablást és fosztogatást hagyva maga után: ez a tornadó. Napok óta jönnek a horzalmasabbnál horzalmasabb jelentések az amerikai partvidékekről és hozzák a hírt nekünk európaiaknak a tornádó szörnyű pusztításairól. Olyan méretű pusztításról van szó, amelyet mi európaiak egy forgószéllel kapcsolatban el sem tudunk képzelni. Csak néhány esztendője még, hogy Florida környékét teljesen elpusztította a tornadó szörnyű ereje. Miami és Palm-Beach, a világhírű fürdőhelyek rombadőltek és alighogy felépültek, most ismét elpusztítja őket az a kegyetlen és horzalmos erejű forgószél. Amerika a dolgozó kulik és a milliárdosok hazája. Két szélsőség harsog ott állandóan egymás ellen: a tőke és a munka. Egyik oldalon a robotosok hatalmas tömege, amely a guruló dollár után erejét megfeszítve és véres verejtéket hullatva lohol, másik oldalon a trösztök fejedelmek, a pénzarisztokraták, akik gögös lenézéssel taposnak szét a dolgozó milliók véres-könyvű verejtékén és kacagva vetik bele magukat az élvezetek és gyönyörök tengerébe. Két óriási és áthidalhatatlan szélsőség. Minden erkölcsi alap nélkül való rohanó élet, amelynek egyetlen értelme a business és a dollár, amelyből jólét fakad és amelynek nyomán el lehet jutni a földi gyönyörök templomaiba: Miami és Palm-Beachbe, a floridai kéjek és gyönyörök városaiba. Valahogy úgy-néz ki innen a messzi távlatból ez az örült amerikai tempó, mint egykor Sodoma és Gomorha párharcra az élvezetek után, amelyet végre is megsokalt a Teremtő és leküldte pusztító haragját, hogy elsöpörje a bűnöző városokat parányi Föld színéről.

Az emberiség nem tanul az évszázadok során sem. Sodoma és Gomorha elpusztult és azután még rengeteg várost törölt el a Föld színéről a Teremtő hatalma. De az erkölcsi alap mégis egyre kevesebb lesz és az emberiség egyre jobban felejtve, valósággal bele

akar fulni a földi gyönyörök hajszolásába. Minden a pénz örülete és a modern idők erkölestelen rohanása a pillanatnyi gyönyörök felé. A következőkkel senki sem akar törődni...

Amíg azután jön a tornadó és egyetlen legyintésével ledönti a kéjek palotáit, rombadönti a flörtök városait és kő-kövön nem marad az erkölestelenségek váraiból. Talán jó lenne felocsudni a kábulatból és visszatérni az erkölesös élet biztonságos és megnyugtató érzést adó útjára, mert kitudja, hogy mi fog még jönni a tornadó után...

lenne felocsudni a kábulatból és visszatérni az erkölesös élet biztonságos és megnyugtató érzést adó útjára, mert kitudja, hogy mi fog még jönni a tornadó után...

Nem enged kimételetet a miniszterelnök a petroleumpanama ügyében a vizsgálat befejezésénél

Bukarest, szept. 22.

A kormány tagjai Brătianu Vintila miniszterelnök elnökelete alatt minisztertanácsot tartottak, amely után miniszterközi megbeszélés volt. Ezen a miniszterelnök és a kormány majdnem valamennyi tagja résztvett. A megbeszélésen a dambovicai petro-

leumpanama ügye került szőnyegre. Dimitriu közlekedésügyi miniszter kifogáolta, hogy a petroleumpanama ügyében a vizsgálat különbséget ismer és ok nélkül diszkreditálja a dambovicai liberális pártszervezet több személyiségét. Popescu Stelian igazságügyminiszter ezután felvilágosításokat adott a kormány tag-

jainak a vizsgálat eddigi eredményéről. Brătianu Vintila miniszterelnök a nagy panamával szemben azt az óhaját fejezte ki, hogy az igazságszolgáltatás szabad folyást nyerjen. Rézreahajlás nélkül kell lefolytatni a vizsgálatot — mondotta a miniszterelnök — nem üldözve senkit, de nem is kimélve a bűnösöket.

Drágítja az életet a városi és tegnap elhatározta a kenyér árának felemelését

Temesvár, szept. 22.

A város állandó választmánya tegnap délután tartott ülésén közéleti kérdésekkel foglalkozott. A pékek, akik a szeptember hónapra megállapított kenyérárakkal nem voltak megelégedve, ismételten küldöttségeket a városháza és kérték a kenyér árának felemelését. A város a kérelmet először elutasította, majd pedig kijelentette, hogy a hónap második felében újabb vizsgálat tárgyává teszi a kérdést. A város gazdasági hivatala eljárta a malmokban, ahol számlák alapján meggyőződött róla, hogy a gabona ára az elmúlt hónap áraival szemben lényegesen emelkedett. Ennek alapján a tegnapi ülésen felemelték úgy a liszt, mint pedig a kenyér árait. Eszerint a lisztárak a malmokban nagyban való vásárlás mellett kilógrammonként a következők: fehér liszt 11 lei 50 bani, főzőliszt 10 lei és barnaliszt 8 lei. Kicsinyben való vásárlás mellett minden lisztfajta a kereskedésekben kilógrammonként egy leiel drágább. A kenyér árakat eddig a következők voltak: fehér kenyér 11 lei, félbarna 9 lei és barna kenyér

7 lei kilónként. Az állandó választmány tegnapi ülésén a kenyérárakat kilónként egy leiel felemelte és ennek folytán mártól kezdve a fehér kenyér kilója 12 lei, a félbarna 10 lei és a barna 8 lei.

A városi rendőrség jelentette a tanácsnak, hogy a hentesüzletekben a zsir alig kapható. Vannak hentesek, akik a zsir árusítását teljesen beszüntették, mások csak kisebb mennyiséget adnak és vannak olyanok, akik hivatkozva a zsirhiányra, egy kilóért a megállapított hatvanlele helyett hetvenkét lelet, sőt többet is élkérnek. A város utasította a városi rendőrséget, hogy a hentesüzleteket szigoruan ellenőrizze és számon tartsa azokat, ahol nincs zsir, valamint azokat is, ahol a zsirt elrejtik: Ezek ellen a törvény teljes szigorával járnak el és a spekulatörvény alapján eljárást indítanak ellenük. Elhatározták azt is, hogy a város területéről kiszállított zsir után a városi illeték makszimát, kilónként harminchat lelet fognak szedni. A városba szállított zsirt ellenben minden illeték alól felmentik. Így remélik, hogy sikerülni fog a város

lakosságának zsirszükségletét biztosítani. A hentesek a jelenlegi állapotot azzal magyarázzák, hogy a kukorica-hiány miatt hizott sertés alig kapható, vagy pedig csak igen magas áron és azért kérik a zsir árának a felemelését. Ezzel szemben tény az, hogy vannak hentesek, akik a zsirt nagyban kiszállítják a város területéről és azért kilónként egyesek már nyolevanöt lelet is kapnak.

A TORNADÓ UJABB ROMBOLÁSA. Portorikóból jelentik: A tornadó következtében Portorikóban és a környékén harmincezer ház elpusztult. A kórházakban kétezerháromszáthatvanegyszeresültét ápolnak.

A FASCISTA PARLAMENT MUNKABAN. Rómából jelentik: A fascista nagytanács újabb ülésén a Bajilla ifjusági szervezet elnöke beszámolt a szervezet működéséről, amelynek másfél millió tagja van. Azután megkezdtek a törvénykönyvek reformjáról szóló vitát. Kimondták, hogy a reformmunkákat gyorsítva hajtják végre.

Női és gyermek

Kascha divat
Nagy választék

konfekcióház

Ruha
Kosztüm

1800'-

Jaszenszky

Temesvár-Gyárvaros, Kossuth-tér

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Csak megtűrtnek érzik magukat Apponyi szerint a magyarok Genfben, mert az egyenlőtlen séget még mindig nem szüntették meg

Genf, szeptember 21.

Politisz görög delegátus tegnap a jogi főbizottságban előterjesztette a nemzetközi ellentétek békés elintézéséről szóló szerződés tervezetét. A tervezet az eddigi erre irányuló különböző szerződéseket egy közös szerződésbe foglalja össze. A tervezethez fűzött határozati javaslat többek között a következőket mondja:

A békés szabályozási eljárásnak őszinte betartása a Népszövetség védelmére alatti lehetővé teszi valamennyi nemzetközi ellentét megoldását.

A megoldást a szerződésekben biztosított, vagy pedig nemzetközi tiszteletbentartásra kötelező nemzetközi bíróságokra kell bízni.

Az egyes államokat megillető jogokat csak azok előzetes hozzájárulásával lehet módosítani. A kötelező döntőbíráskodás nem értelmezhető úgy, mint ha megszorítanak a Népszövetség ama rendeltetését, hogy minden pillanatban bármely eljárás mellett megtegye az alkalmas rendszabályokat a világ békéjének hatályos megóvásáért. Másrészt nem gátolják a Népszövetség közbelépését

olyan esetekben, amikor az ellentéteket nem tudják a döntőbíráskodási eljárásnak alávetni, avagy ha meghíul a békéltetési eljárás.

Amennyiben az egyes kormányok úgy vélik, hogy nem vállalhatnak általános kötelezettségeket, felhívják figyelmüket arra a tényre, hogy szabadságukban áll külön egyezségek megkötésével az általános szerződés szabályait elfogadni.

A Neue Freie Presse genfi tudósítója beszélgetést közöl Apponyi Albert gróffal, aki kijelenti, hogy a Népszövetség gyakorlata súlyos mulasztásokat követett el. A Népszövetség semmivel sem igyekezett hozzájárulni ahhoz, hogy az államok és nemzetek közötti egyenlőtlen ségek megszűnjenek.

A magyarok még mindig csak megtűrt ontsidereknek érzik magukat Genfben, nem pedig egyenjogú feleknek.

Ennek bizonyítéka többek között a leszerelési kérdés is. Briand megpróbálta az egyöntetű nemzetközi leszerelési kérdését a bolsevista veszedelemmel magyarítani, azonban senki nem tagadhatja, hogy ez a veszedelem legalább is olyan mértékben fenyegeti Középeurópát, mint a nyugati államokat. Sőt azt lehet állítani, hogy Középeurópában a bolsevizmus veszedelme még nagyobb,

mert hiszen az ottani államok sokkal közelebb fekszenek Oroszországhoz, ahonnan a bolsevista agitáció utnak indul.

A Népszövetség a nemzetközi viták tiszta jogát akkor sem tudta győzelemre vinni, amikor nemzetközi vita nem politikai, hanem tisztára jogi

volt. Ennek megváltozása nemcsak a magyarokat, hanem a föld valamennyi államát érdekli.

A népszövetségi közgyűlés tegnap délutáni ülésén különben Zahle elnök bejelentette, hogy Magyarország csatlakozott a hágai döntőbíráskodás harminchatodik cikkelyéhez, az ugynevezett fakultatív záradékhoz. Az elnök egyben ebből az alkalomból örömmel üdvözölte a magyar kormányt. A közgyűlés a bejelentést

nagy tapsal fogadta.

A tanács tegnap délután foglalkozott az optánsör ügyében beterjesztett magyar beadványai.

Hír szerint a magyar és román megbízottak megbeszélést tartottak és megállapodtak az optánsör további közvetlen tárgyalásaiban, amely tanácskozások Párisban lennének. Eredménytelenség esetén a kérdést a Népszövetség decemberben veszi tárgyalás alá.

Lefogtak két autót amelyen nyolcszáz kiló selymet akartak Romániába becsempészni

Temesvár, szeptember 21.

A temesvári szigurancafelügyelőség bizalmas uton arról értesült, hogy az aradmegyei Otlaka község határában bukaresti egyének nagyszabású selyemesempészésre készülnek. A sziguranca emberei az ottani határőrökkel együtt napokon keresztül figyelték a határt. azonban eredménytelenül.

Tegnap éjszaka észrevették, hogy a magyar terület felől a mezőn keresztül lassan, hogy minél kevesebb zajt okozzon, két autómobil közeledik a határ felé.

Egyik gépkocsin sem égett a lámpa. Közvetlenül a határ előtt a két autó megállott. Ugyilátszott, hogy utasaik előbb körülnéznek, vajjon nem fenyegeti-e őket veszély. Az egyik autóról egy ember leszállt és óvatosan átjött román területre, ahol szénézett. Mivel a sziguranca detektívjei és a határőrök jól el voltak bujva, nem fedezte fel őket és megnyugodva tért vissza a két autóhoz. Ismét felült az

egyik gépkocsira és a két jármű vizgázva jött át a határon. Mikor már vagy kétszáz méternyire mélyen jártak román területen, a sziguranca detektívjei és a határőrök készenlétben tartott fegyverrel hirtelen körülfogták a két gépkocsit és felszólitották a rajtuk levőket, hogy azonnal szálljanak le. Azután megvizsgálták a két gépkocsit és azokon nyolcszáz kilogramm selymet találtak. A két autó három utasa Spinner bukaresti kereskedő és két alkalmazottja volt, akik az autókat, melyek Spinner tulajdonai, hajtották.

Az egész társaságot bekisérték Aradra a vámhivatalhoz, ahol a selymet és a két autót lefoglalták. Spinnerre hatvannégy millió vám-bírságot vetettek ki.

Ezenkívül a bünygyi eljárás is megindult a csempésző Spinner ellen. Valószínű, hogy ez volt az első csempészési esete és azért széleskörű nyomozást indítanak ellene.

Testvérek pereskedése az eladott birtok körül, amelyből büntetőügy is támadt

Temesvár, szept. 22.

Évek óta húzóó családi háborúság utolsó jelenete játszódott le tegnap a temesvári törvényszék előtt. Margan Vladimir dr. jugoszláviai tartománygyűlési elnök a temesvári ügyészségen család miatt feljelentette sógorát, Pantici Jefta csákovai földbirtokost és feleségét, tulajdonnővérét. A feljelentés szerint Margan dr. évek előtt megvásárolta nővérétől a giládi határban levő hetven hold földjét, utóbb azonban nővére ezt a földet még egyszer eladta Ursu János nevű embernek. Ebben az ügyben a törvényszék több tárgyalást tartott, míg tegnap döntésre került a sor. Pantici Jeftáné kihallgatása során tisztázta a helyzetet. Elmondotta, hogy a fivérével kötött szerződés fiktív jellegű volt és azért készítették, hogy fivérének vele szemben fenn-

álló követelését biztosítsák. Időközben azonban ellenkövetelésük támadt és Margannak már semmivel sem tartoznak. Utóbb a két testvér összeveszett és ekkor Margan dr. a szerződés alapján tulajdonjogát a teleklönyvbe be akarta vezetni. Mivel azonban idegen állampolgár, ezt a kérelmét nem teljesítették. Az ügy a semmitőszékig jutott el, amely szintén elutasította a bekebelezési kérelmet. A sikertelen akció után Margan dr. egy okirat alapján a földek értékét kölesön formájában tábláztatta be az ingatlanokra és megtette a büntető feljelentést is. Az asszony nem érzi magát bűnösnek, mert az egész bosszu műve a fivére részéről. Az ügynek akkor támadt érdekes fordulata, amikor Simon Vingil dr. védő Margan dr. két levelét nyújtotta át a bíróságnak, amelyben tudomásul veszi a birtoknak

Ursu részére leendő eladását. Ezen alapon védenői felmentését kért. Radulescu ügyész a vádbeszéd során elejtette a család vádját és csupán hűtlen kezelés miatt kért Pantici Jefta és felesége megbüntetését. A törvényszék Lambrin Jeremia dr. tanácsa rövid nácskozás után a vádlottakat felmentette. Az ítélet jogerős.

Női szakasz férfiak által is igénybe vehető

Temesvár, szept. 22.

Nemrég tartottak Bécsben nemzetközi vasúti konferenciát és ekkor egész sor újítást beszéltek meg, amelyek a vasuton való utazásra vonatkoznak. A legfontosabb újítás az lesz, hogy bárki minden ráfizetés nélkül használhat az utasok közül magasabb kocsiosztályt, ha abban a kocsiosztályban, amelyre jegye szól, túlszűfolttság van. A nők részére ugyan ezentul is lehetnek külön női szakaszok, azonban kalauz a vonat zsűfolttsága esetében amennyiben erre hely van, ehelyett ott férfiakat is. Eppen így lehet ezentul a nemdohányzók számára fenntartott szakaszokkal is. Ha kevés hely a vonaton, úgy a nemdohányzó utasok fülkéibe a kalauznak joga van, hogy dohányosokat is elhelyezni. Az olyan vasúti kocsiokban, amelyek teljes egészében nemdohányosok részére vannak fenntartva, a folyosókon mindenkor szabad dohányozni, mivel a tilalom csak a fülkékre vonatkozik. A utasok kötelesek utópodgyászatukat címkével ellátni, amelyeken rajta legyen az utas neve és lakhelye, továbbá a podgyász feladási és rendeltetési helye. Ha ezek a címkék hiányoznak, a vasut a podgyászt nem veszi föl. A hordárok elleni panaszkodások véget vet az új rend, mert a hordárok nyomtatott tarifákat kapnak, amelyek kötelesek az utasnak kívánatait felmutatni. A hordár, aki valamely utastól csomagot vesz át, köteles a utasnak egy zsetont átadni, amelyen rajta van a száma és ezt a zsetont csak akkor kapja vissza, ha a csomagot az utas ismét átvette tőle. Ezek a nemzetközi megállapodásokat Románia is aláírta és így azokat a román államvasutakon is életbeléptetik. Az új rend már október elsején kezdődik.

Van szerencsém a n. é. közgyűlést ezennel tisztelettel értesíteni hogy Erzsébetvárosban Mühle Vilmos utca 7. szám (Bagyánszky házban)

Hölgyfodrász- és

Manikürszalonomat

Nusi név alatt megnyitottam. Mindenféle hajmunkát, uymint parokakészítés, ondolálás, fésülés stb. és minden e szakmába vágó munkát legjobb kivitelben, legolcsóbban készítek.

Szíves pártfogást kérve

2787 teljes tisztelettel

Nusi szalon

Őszi újdonságok!

Nagy választékban érkeztek.

Szövetek: Női kosztüm, ruha és kabátokra. Férfi szövetek: öltönyök, raglán, télikabát és diák egyenruhákra.

Selyemruhák, vásznak, damasztok és sok más áru finom minőségben és versenyen kívüli olcsó árban.

Klein Ferenc

divaturuháza

Temesvár-Józsefváros, Rössuth Lajos-utca 13. sz.

Telefon: 15-91.

Az orsovai magyarok

elemi iskoláját az igazgató erőszakos névvegyelemzés úján el akarja gáncsolni

Orsova, szept. 22.

Az orsovai magyar szülők körében elreható az elkeveredés és a kisebbségi panaszok eggyel ismét szaporodtak. Erőszakos eszközökkel egy magyar iskolatagozattal újból kevesebb lett. A közoktatásügyi törvény értelmében ugyanis mindazokban az elemi népiskolákban, ahol a kisebbségi tanulók száma meghaladja a romániai, a román tagozattal párhuzamosan magyar, vagy német tagozat létesítendő. Ez volt a helyzet Orsován is, ahol az állami elemi népiskola román és német tagozata mellett magyar tagozat is működött.

A magyar tagozat szálka volt Balanescu, az elemi iskola igazgatójának a szemében és hozzájárult ahhoz, hogy erőszakos uton megszüntetését.

Az igazgató miképpen végezte a sérelmes munkát, arról a következő adatok szólnak. Az ideai beiratás során Balanescu igazgató a névvegyelemzés során elutasította a magyar szülők kérelmét, hogy gyermekeiket a magyar tagozatba irathassák.

A szülők neve után megállapította, hogy azok nem magyarok és minden közlés ellenére a gyermekek nagy részét a német tagozatba osztotta. A névvegyelemzés erőszakos munkája mellett járt és Balanescu igazgató elégedetten dörzsölhette kezeit, a beiratkozások után megállapította, hogy a magyar tagozatnak huszonnyolc növendéke van. A közoktatásügyi törvény értelmében csak akkor lehet megnyitni a magyar tagozatot is, ha legalább harminc tanulója van.

Így ezt a számot idén Balanescu segítségével nem érték el, ennél fogva ebben a tanévben az orsovai elemi iskolában nem lesz magyar tanítás.

Ennek kell különösebben esetelnj azt a felháborodást, amelyet Orsován a magyarországi körökben ez az intézkedés okozta után vont. Amíg tavaly negyven tanulója volt a magyar tagozatnak, idén sikerült az erőszakos névvegyelemzéssel ezt a számot huszonnyolcra leszorítani, hogy meglegyen a törvényes indok a tagozat megszüntetéséhez. De Balanescu igazgató a németajku szülőkkel sem járt kegyesen. Amíg tavaly még hatvan tanulója volt a német tagozatnak, idén a beiratások során ugyanezzel a módszerrel sikerült a tanulók számát huszonnyolcra csökkenteni.

Balanescu igazgató külön érdemeket szerzett és tervszerűen kérelmezte el a talajt arra, hogy idén a magyar tagozat már ne nyíljon meg.

A kiváló példa erre Rizlaer József magyar tanító esete. Rizlaer tavaly nyugdíjba került, de mint nyugdíjas megkapta az elmúlt iskolaévben a magyar nyelvű tanulókat. Balanescu igazgató nem gondoskodott utódjának kivételéről, nyilván azért, mert előre látta és módját ejti, hogy idén ne legyen szükség magyar tagozatra.

Az orsovai magyar szülők körében nagy a méltatlankodás az igazgató erőszakos eljárása miatt és mindent elkövetnek, hogy a magyar tagozat az idén is megnyíljon. Memorandumba foglalták sérelmeiket, amelyeket megvilágítják Balanescu igazgató sérelmes eljárását.

A memorandumot több mint száz szülő írta alá és azt eljuttatják a kormányhoz, a lugosi tanfelügyelőséghez.

hétfőn pedig nagy küldöttség keresi fel Jakabffy Elemér dr. vezetésével a lugosi prefektust, akitől sérelmük orvoslását kéri. A lugosi prefektus feltétlenül módot talál arra, hogy Balanescu iskolaigazgatót kioktassa, mert az általa követett erőszakos eljárás távolról sem alkalmas arra, hogy a lakosság között a békét, az egymás közötti megértést szolgálja. Az ilyen törvénytelen kísérleteknek egyszersmind meg kell szünni.

Vége a sok járkálásnak a városházán, mert utbaigazító irodát létesítenek a közönség részére

Temesvár, szept. 22.

A városházán a közönség érdekében üdvös és régen hiányzó ujtás, valósi tanak meg. A közönség eddig a városháza folyosóján rendszerint ide-odátévelygett, ha valami ügyes-bajos dolga volt és valamely hivatalt keresett. Az állandó választmány elhatározta, hogy a városháza kapuja alatt ugyanevezett információs irodát létesítenek, amelyben a közönség megkapja a szükséges

utmutatást és felvilágosítást, hogy minden keresés nélkül melyik hivatali szobába menjen ügyének elintézésé céljából. Az információs iroda egész napon keresztül a közönség rendelkezésére áll. Ezzel szemben megszűnik a sok járás-keles a városházán és a tisztviselőknek a munkában egész napon keresztül tartó zavarása. A közönség a városháza hivatalaiba naponta csak tizenegy és egy óra között mehet fel.

Bírósághoz fordult a temesvári önkéntes tűzoltóság a feloszlató határozat miatt

Temesvár, szept. 22.

Megirtuk ismételt az akció, amely hivatalos helyről és bizonyos körök részéről nem hivatalosan is a temesvári önkéntes tűzoltóság működése ellen irányul. Az önkéntes tűzoltóságot, amely hatvan esztendő óta az egész polgárság osztatlan rokonszenve mellett teljesíti emberbaráti feladatát, mindenképpen meg akarják szüntetni és közadakozásból származó vagyonát elvenni. Egyoldalúan beállított információk segítségével sikerült minisztertanácsi határozatot kieszközölni, amely kimondja az önkéntes tűzoltósági szervezet feloszlatását és vagyonának a város tulajdonába való átadását. Az önkéntes tűzoltóság — miként arról szintén beszámoltunk — választmányi ülést tartott, amelyen elhatározta, hogy a feloszlatási határozat ellen a közigazgatási bírósághoz felebbez, a vagyon átadását pedig megtagadja. Az a bizottság, amelyet a városi tanács az önkéntes tűzoltóság vagyonának

átvételére kiküldött, eredménytelenül is járt.

Baran Koriolán dr. temesvári ügyvéd tegnap jelent meg a temesvári ítéletábránál, mint közigazgatási bíróságnál és benyújtotta az önkéntes tűzoltóság felebbezését. Ez a felebbezés hat süri gépirás oldalra terjed. Elmondja a felebbezés az önkéntes tűzoltóság történetét, vázolja működését, reámutat arra, hogy működése ellen sohasem merültek fel panaszok. Csak azóta, amióta a városi tűzoltóság létesült. A felebbezés kéri, hogy a közigazgatási bíróság a feloszlatást, mint jogtalan és törvénytelen, jelentse ki hatálytalannak, az önkéntes tűzoltóságot pedig helyezze vissza régi jogába. A felebbezés hangsúlyozza azt is, hogy az önkéntes tűzoltóság ügyéből nem lehet és nem szabad sem politikai, sem kisebbségi kérdést csinálni, mert annak működése teljesen ideális, önzetlen és a köz érdekében való. Az önkéntes tűzoltóság reméli, hogy a közigazgatási bíróság a feloszlatást minél előbb megsemmisíti.

A leleplezett sikkasztó revolvert fogott főnökére, majd golyót röpített saját mellébe

Galac, szeptember 22.

Galacban egymást követik az öngyilkosságok és családi drámák. A múlt héten keltett nagyobb feltűnést egy öngyilkosság, most pedig újabb véres esemény tartja izgalomban a lakosságot. Grigoras Marin, a galaci köztisztviselői szövetkezetnél alkalmazásban álló tisztviselő ellen már hosszabb ideje vizsgálatot vezetnek, amelyet főnöke előterjesztésére indítottak meg. Az volt ellene a gyanu, hogy nagyobb összeget sikkasztott el. Tegnap délelőtt tíz óra tájban bement

Grigoras az irodába, de alig látott munkájához, vendége akadt régi barátja, Dan Demeter brailai pénzügyi ellenőr személyében. Néhány perc múlva Grigoras Marin megtudta, hogy barátja ezuttal nem látogatóba jött hozzá, hanem hivatalosan. A központ ugyanis őt delegálta a sikkasztás ügyében a vizsgálat lefolytatására. Grigoras heves szavakra fakadt és közte, valamint az ellenőr között éles szóharc támadt. A szóváltás később Jurascu felügyelőnek, a szövetkezet főnökének szobájában

folytatódott. Ekkor főnöke nyitotta a szemébe mondotta:

— Maga a sikkasztó, ezt a tény hangos lármázással elütni nem lehet. Megteszem a feljelentést.

Alig hangzottak el Jurascu felügyelő szavai, amikor Grigoras hirtelen revolvert rántott elő és azt Jurascu, majd Danra sötötte, a harmadik golyót pedig mellébe röpítette. A revolverlövésére beszaladt a személyzet és a merénylőt lefoglalták. Csakhamar előkerült egy orvos is, aki megállapította, hogy Jurascu sérülése könnyebb természetű. Dan súlyosan megsérült, a merénylő állapota pedig életveszélyes. Grigoras előéletéhez tartozik, hogy mint őrmester régebben verekedés alkalmával agyonütött egy tengerészt. A merénylőt a kórházba szállították, ahol néhány óra múlva meghalt.

Betörő cigányok garázdálkodnak Temesmegye községeiben

Ujszentés, szept. 22.

Özvegy Szathmáry Lajosné ujszentési lakónő tegnap reggel, amikor bement házába az utca felőli ugynevezett tiszta szobájába, rémülten állott meg az ajtóban. Ezt a szobát rendszerint nem használják, hanem a vendégeknek boesátják rendelkezésre. A szobában mindig a legnagyobb rend és esin uralkodik. Most pedig minden összevissza volt ott dobálva, az egyik ágyból pedig hiányoztak a drága himzett párnák, a takarók és dunyhák. Azonnal jelentést tett a csendőrségnek, amely megállapította, hogy ismeretlen tettesek éjszaka sárral bekenték az utcai ablakot, azután kendőt helyeztek a sárra és így sikerült az ablaktáblát minden zaj nélkül benyomni. Majd benyultak a nyíláson keresztül és belülről kinyitották az ablakot. A tettesek azután bemásztak a szobába, ahol a fogasról leszedtek egy esomó ruhát, a nekik nem tettsőt eldobálták a szobába, azután pedig összeomagolták az egyik ágyról az összes ágyneműt és eltávoztak. Érdekes, hogy a másik ágyhoz nem nyultak, pedig ott a párnák között tartotta Szathmáry Lajosné tizenegyezer leinyi megtakarított pénzét, amely hiánytalanul megmaradt. A csendőrség, amely a nyomozást megindította, azt hiszi, hogy a vakmerő betörést cigányok követték el. Nem érdektelen, hogy előző éjszaka Szakálháza hasonló betörés történt Kuhn Péter gazdálkodó házába. Nem lehetetlen, hogy a két betörés tettesei ugyanazok, mert a bűncselekmény kivételi módja azonos.

Ma szombaton nagy
disznótoros vacsora
E r h a r d t-nál
Gyárváros, Páva - vendéglő.

Temesváriak találkozóhelye
BUDAPEST legelsőrendű,
modern családi szállója az
ISTVÁN KIRÁLY SZÁLLODA
IV, Podmaniczky-u. 8. sz.
Mérsékelt árak, modern berendezés, központi fűtés, melegvízellátás, lift.
A Nyugati pályaudvar mellett.
Elsőrendű konyha.

Hirek

Kölcsön adta

feleségét egy pozsonyi polgár. Az asszony esinos, fitos orru, szöke és amint mondani szokás, virul. A rivális nem akart társadalmi drámák okozója lenni és megállapodott. A férjjel. Lehet, hogy az asszonnal már előbb. Valószínű. A megállapodás értelmében a törvényt férj négy hétre kikölesönzi feleségét a barátnak. Kamatmentesen. Csúpán tőkét kellett fizetni, ami nem volt más, mint huszónétezer cseh korona értékű hálósobabutor. Egészen stilszerű, a kölcsönadott asszonyért: hálósobabutor. A vásárt megkötték, a férj szalmaözvegy maradt, az asszony pedig négy hétig lubickolt a kölcsönzés mámorában és utána visszatért a férjhez, ahol már a pompásan berendezett új hálósoba várta. Egyenesen szindarab téma. A meg-gondolás is eredeti. A kivitel nagyszerű és kitűnő. Minek házassági tragédia, minek válás. Utóvégre az asszonyt az isten nem azért teremtette, hogy csak egy férfinak tessenék. És isten mentse attól az asszonytól, aki csak egy férfinak tetszik. De ehhez a pozsonyi esethez volna egy egészen egyéni megjegyzésem. Ki kell jelenenem, hogy egyáltalában nem furcsálom a dolgot és hiszem, hogy hamarosan követőkre is akad. Mivel pedig a törvénykönyv egészen liberális és az adásvételi és kölcsönügyletekbe csak akkor avatkozhatik bele, ha valamelyik szerződő fél szerződésszegést követ el, tehát a példa ragadós is lehet. Tartok azonban föle, hogy a mai anyagias világban ebből is üzletet csinálnak, a férj a nő kárára és hoi marad akkor a sokat hangoztatott női önállóság. Valahogyan úgy kellene megoldani a törvényes hitvesnek a kölcsönbeadását, hogy abba a nő is beleszólhasson. Mondjunk válogathasson. Azt hiszem, akkor ez a férj számára már nem lesz üzlet. És még valami. Hátha a fiskus megtudja ezt az új üzletfajtát és jövőre már új jövedelmi adóforrás szerepel az adóvallo-mási iven. Legjobb, ha marad minden a régiben. g-d.

— **Temesvár nagytanácsa ülészik.** A városi nagytanács őszi ülését október 11-én délután négy órakor tartja meg. A tárgysorozatot legközelebb állapítja meg az állandó választmány.

— **A katolikus polgári fiúiskolában** a legújabb miniszteri rendelet értelmében a tanítás október elsején délután fél kettőkor kezdődik.

— **Bokszerrel inzultált konzul.** Berlinből jelentik: Az Abend szerint Brémában az ötteni brazíliai konzult antizemita fiatalemberek megtámadták és bokszerrel összevissza verték. A konzul eszméletlen állapotban összeesett. Az egyik fiatalembert letartóztatták, ez a rendőrségen megnevezte a társait, akiket erre szintén a rendőrségre hoztak.

— **Szemfüles biciklitolvaj.** Pleschek János tizenhat éves, kifutó, aki a Babcsányi-féle csemegekereskedésben van alkalmazva, tegnap este zárás idején hazafelé igyekezett és a raktárban tartott biciklijét kivitte az üzlet elé. Egy percre még visszaszaladt az üzletbe, mire azonban újból kijött, a kerékpárnak már hiult helye volt. Feljelentésére a rendőrség megindította a nyomozást a biciklitolvaj ellen.

A hadiözvegy

kalandja a vasuti állomáson

Temesvár, szept. 22.
Schuck Margit újbessenyői hadiözvegy 1927 április elsején gyalogszerrel Szentandrásra ment, hogy onnan vonaton folytassa útját. Az állomáson egy óra hosszat várta, azonban többszöri kérésre sem kapott jegyet. Amikor a vonat beérkezett, jegy nélkül szállt fel. Ezt meglátta Kostyalovszky Béla forgalmi hivatalnok, leráncigálta az asszonyt a vonatról és száz leiel megbüntette, mert jegy nélkül szállt fel a vonatra. Az asszony állítása szerint a hivatalnok

fel is pofozta. Az ügynek a csendőrség előtt lett folytatása, amely jegyzőkönyvet vett fel az esetről. A csendőrség jegyzőkönyve alapján a temesvári ügyészség vádat emelt Kostyalovszky ellen hivatalos hatalommal való visszaélés miatt. A tegnap megtartott törvényszéki tárgyaláson a vádlott beismerte, hogy lökdöste az asszonyt, de a pofonról nem akart tudni. A törvényszék bizonyítékok hiányában Kostyalovszkyt a hivatalos hatalommal való visszaélés vádjára alól felmentette.

— **A villanegyedben nem lesz autogarázs.** Egy vállalkozó cég azzal a tervvel foglalkozik, hogy a gyárvárosi villanegyedben ötven-hatvan bérutó befogadására szolgáló garázst és hatalmas benzinraktárt építsen. A villanegyed lakóinak küldöttsége tegnap délből felkereste Georgevici Lucian dr. főpolgármestert és tiltakozott a terv ellen, mert a garázsba járó és onnan induló autók nemcsak megzavarnák ennek a városrésznek a nyugalma, hanem a benzinraktár állandó veszedelmet is jelentene. Georgevici főpolgármester megnyugtatta a küldöttséget és kijelentette, hogy a város a villanegyedben a garázs és a benzinraktár létesítéséhez vonatkozó engedélyt nem fogja megadni.

* **A Kedélyes Asztaltársaság** e hó 22-én, szombaton a Futó-féle vendéglőben műsorral és disznótoros vacsorával egybekötött szüreti mulatságot rendez. Beléptidij nincs. Kitűnő konyháról és elsőrangú italokról gondoskodás történt.

— **Megsemmisített adókievítés.** A temesvári itélőtábla tegnap ismét több adópanaszt tárgyalta. Ezek között volt az óbesenyői malom tulajdonosai részéről beadott panasz is. Fogarasy Lajos malomtulajdonost százhatvanezer leiel adóztatták meg. A tegnap megtartott tárgyaláson Fogarasy képviselője előadta, hogy az adókievítést összehasonlítás útján eszközölték, ami nem felelhet meg, mert a malom hat hónapig üzemen kívül állott. Másrészt okiratokat csatolt, hogy a malomtulajdonos időközben fizetéképtelen is lett. A tábla helytadott a panasznak, az adókievítést feloldotta és a pénzügyvizsgálatot új adókievítésre utasította.

— **Világbajnokokból színész és vőlegény.** Newyorkból jelentik: A bokszolás világbajnokai: Dempsey és Tunney ismét beszélgetnek magukról. Dempsey színész lett és egy newyorki színházban esténként fellép háromfelvonásos darabban. Tunney boldog vőlegény és nemsokára feleségül veszi egy olasz milliomos leányt.

— **Anyjával megbeszélte apja meggyilkolását.** Bécsből jelentik: Megtutuk, hogy Hartmann Nándor, aki felesége vagyonát elspekulálta, felesége meggyilkolta és azután meggyilkos lett. A rendőrség most letartotta a Hartmann házaspár fiát, mert az a gyanu merült fel ellenében, hogy apjának meggyilkolását anyjával együtt előre megbeszélte. A fiatal Hartmann kihallgatása során igen zavartan viselkedett. A tartományi törvényszéken délből másodsor is kihallgatták ifjabb Hartmann Ferenc nándort. Ezuttal beismerte, hogy apját tulajdonképpen ő gyilkolta meg, nem az anyja, az anyja pedig ezt láva, követte el az öngyilkosságot. Vizsgálóbíró azt hiszi, hogy a fiatal anyját is meggyilkolta. Az ügyész rendelkezte a fiatal Hartmann elmeállapotának megvizsgálását.

— **Hatalmas tűz.** Bukarestből jelentik: Tegnap hatalmas tűz pusztított Bacau városában, ahol a Briell-féle bőrgyár leégett. A tűz elhamvasztotta az egész épületet, tönkretette a gépeket, a kész gyártmányokat és nyersanyagot. A kár több mint ötven millió lei.

* **Zsuzsi Lloyd-sori büfféjében** ma a következő menü 50 lei: Karfiol leves, paraj feltéttel, citromos borjuszlet garnirunggal, csokoládé szelet. Abonánsok házon kívül is felvételt kapnak. Ebéd, vacsora 1800 leitől feljebb. Naponkint frissen csapolt „Record” special sör.

— **Fél a bíróság elé állni,** Budapestről jelentik: A feleséggyilkos Erdélyi Béla bünperének fő tárgyalását tudvalevőleg november 7-re tüzték ki. Erdélyi Béla a fogságból levelet intézett Schadl elnökhöz, akit arra kérte, hogy a tárgyalást halassza el, mert a védője november 7-ig nem jelenhet meg a bíróság előtt. Erdélyi azt írja, hogy inkább néhány héttel tovább ül a mostani megőrjítő fogságban, de ragaszkodik védőjéhez. A feleséggyilkos Erdélyi apja felkereste Schadl elnököt és hasonló kérelmet terjesztett elő. A törvényszék még nem döntött az elhalasztás ügyében.

— **Elvágta a nyakát.** Naun Markó harmincnyolc esztendősek berek-szói gazdálkodó öngyilkossági szándékából beretvéval elvágta a nyakát. Az életunt gazdát hozzátartozói súlyos sérüléssel a temesvári kórházba hozták. Naun azonban nem volt már megmenthető és rettenetes kínlódás után tegnap reggel meghalt.

Minde napos székszorulás, felfuvódás, oldal-fájás, lélegzési zavar, szívdobogás, fejfájás, fülzúgás, szédülés és lehangeltség esetében a természetes „Ferenc József” keserűvizet a bélműködést rendbehozza, megszabadítja az embert a kellemetlen érzésektől és megőrzi az idegek épségét és a szellem frissességét. Nagyevű angol orvosok a Ferenc József vizet gálandféregkuráknál is fényes eredménnyel alkalmazzák. Kapható gyógyszerárakban, drogeriákban és fűszerüzletekben. 1683

„Olla” elismert és bizonyíthatólag a legmegbízhatóbb, teljes garanciát nyújt. Kapható minden gyógyszerárakban, drogeriákban és illatszertárakban. 2752

A Belváros közepén
modern
ötszobás lakás
november 1-ével kiadó.
Cím a kiadóhivatalban. 2768

MOZI

Belvárosi Mozi: Vasárnap (szeptember 23.)

Gyárvárosi Mozi: Hétfő, kedd és szerda (szeptember 24, 25 és 26.)

Mehalai Mozi: Csütörtök (szeptember 27.)

Nevetés és vigság!

Ég a földön

Prod. U.F.A.

Hogy szórakozik a képviselő ur! Groteszk vigjáték, komikus helyzetekkel.

A főszerepekben:

Reinhold Sshünzel, Charlotte Ander

Monópol: Matador-Film, Braşov.

Az előadások kezdete: 5, 7 és 9 órakor.

Vizsgáznak a varrólányok

Temesvár, szept. 22.

Nyakra-főre vizsgáznak különböző szakmák alkalmazottai. Vizsgáznak a borbélyok, manikürkísasszonyok, nőfodrászok és a hölgyiszabók is. Három év előtt az Aradon megtartott országos nőiszabó kongresszuson vetette fel az eszmét Wekerle József, aki a temesvári nőiszabók elnöke és egyben elnöke a vizsgáztató bizottságnak is, hogy akik mint varrónők keresik meg mindennapi kalásukat, tegyenek vizsgát és bizottság állítson ki igazolványt nekik. Aki csak egyszerű munkakönyvet kér, annál szükséges, hogy legalább hároméve keresse meg kenyerét mint szabónő. Szabni nem kell tudniok, fő az, hogy jól tudjanak cérnát befűzni és varrni. Aki már hat éven keresztül működött, az, ha mint szabász letette a remekét és varrni is kifogástalanul tud, iparendélyt kap. A javaslatot annakidején egyhangulag elfogadták. Lupu dr. miniszter ittjártakor meghallgatta az életrevaló javaslatot és rendeletileg kötelezővé tette a vizsgát mindazok számára, akik eddig még nem tettek eleget jószántukból ennek a vizsgának.

A szerencsés véletlen kegyeibe fogadott és így alkalmunk volt végignézni egy varrónő-vizsgát. Éppen hárman vizsgáznak Vigan, jókedvűen, minden drukkolás nélkül állják a próbát. Látszik, hogy »készültek«. Az egyiknek nagyon csinos szabályos profilja van. A vizsga kimenetele

egyáltalán nem aggasztja, már tizenöt éve varrással keresi meg a kenyerét. Most az ipari engedélyért vizsgázik. Szépen tud nevetni, gyönyörű fogai vannak, ezt tudja is és ezért nevet olyan sokszor. A második egy lila ruhán dolgozik egykedvűen. A harmadik egy minden divatelőirással dacoló, molett kis nőcske, barna hajjal. Vérbeli temesvári. Ez főleg a beszédén vehető észre: kevert magyar-német nyelvet beszél. Tüneményes gyorsasággal készül el a rászabott munkával. Egy fekete estélyi ruha ujjait kell megvarrni. Egy-kettőre megvan vele. Boldogan csodálja remekét. Megnézi minden oldalról és azután egy fenséges mozdulattal nyújtja át a nőiszabászat eme remek költeményét Wekerle urnak, aki gondosan áttanulmányozva, elégedetten állította ki az igazolványt. Mind a három vizsgázó átment, dícséretessel.

A jól végzett munkától elégedetten, felvették a kalapjukat, kabátjukat és vígan elkészítve mentek a bizonyítvánnyal a honuk alatt. Mint a kisdíjakok. A sarkon megállnak és vitatkozni kezdenek. Nem értem, hogy miről, az őszi szellő csak hangfoszlányokat hajt felém. A kis molett most a kezével félre nem érhető mozdulatot csinál. Mutatja a cérna befűzését. Az emberek értelmetlenül nézik őket, de a kicsi nem zavartatja magát és most már a lábával kezdi hajítani a képzelte varrógép pedálját...

(Ike.)

— Meggyilkoltak egy gazdag zöld-ségárust. Bukarestből jelentik: A fővárost újabb titokzatos gyilkosság tartja izgalomban. Jonescu György zöldségárust tegnap szétronsolt fejével meggyilkoltan találták lakásán. Hullája mellett véres balta feküdt. A zöldségárus gazdag ember hírében állott és lakásán állandóan több százezer lei készpénz volt. János nevű fiatal segédje a gyilkosság óta nyomtalanul eltűnt. Minden valószínűség amellet szél, hogy ő követte el a rablógyilkosságot. A rendőrség kézrekerítésére megtett minden intézkedést.

— Önkéntelen ülésszítő egy színházban. Párisból jelentik: Trie sur Bain fürdőhelyen, amely a Pireneusokban fekszik, a színház padlója a közönség alatt beszakadt. A romok hatvan embert temettek maguk alá, akik közül hatan súlyosan megsebesültek. Ezek közül az egyik a kórházba való szállítás közben meghalt.

— Végre még sikerült meghalnia. Beeskerekiről jelentik: Titulescu Péterné ki-töráki gazdálkodó ötvenegy esztendő felesége évek óta betegeskedett és nem volt reménye a meggyógyulásra. A szánandó asszony, akinek a betegsége iszonyu fájdalommal járt, elhatározta, hogy öngyilkossággal vet véget szenvedéseinek. A múlt héten a kamrában felakasztotta magát, azonban tét idejekorán észrevették és levágták. Az önkasztást még kétszer ismételte meg, de szándékát mindannyiszor meghiúsították. Tegnap éjjel a szegény asszony kilopozott az udvarra és beleugrott a kutba. Csak reggel találták meg, de akkor már halott volt.

— Német kölcsön Jugoszláviának. Belgrádból jelentik: A pénzügyminiszter a düsseldorfi Stahlunion-Export részvénytársasággal kölcsön szerződést kötött, amely szerint a cég a jugoszláv kormányának száz millió arany márkás hitelt boesát a rendelkezésére. A kölcsönnek azonban csak kisebb részét folyó-ítják készpénzben, a többit vasuti anyagokban adják. A kölcsön tíz évre szól és a kamat hét százalékos.

— Selyemárut lopott. Kohn Irén, akinek a jözsefvárosi Skudier-téren tekszttilkereskedése van, feljelentést tett a rendőrségen, hogy üzletében az árut valaki rendszeresen dezsmálja. A rendőrség megindította a nyomozást és megállapította, hogy a lopásokat Spira Dezső üzleti alkalmazott követte el, akinek a lakásán tízezer lei értékű selyemárut találtak. Spira Dezsőt letartóztatták és átkísérték az ügyészégre.

— Elítelt motorkerékpáros. A rendőrség Riedl Antal temesvári lakost, aki motorbiciklijének kipuffogóját nyitva hagyta és úgy közlekedett a város területén, ötezer lei pénzbüntetésre ítélte.

— Életunt asszony a temetőben. Tegnap délután az erzsébetvárosi temetőben a járőrelők egy fiatal asszonyt koltozására lettek figyelmesek. A kiáltások felé siettek és az egyik sír mellett göre-ökben fekvő találták Porzeder Péterné huszonhat esztendő fiatal asszonyt. Annyit mondott csak, hogy kőszodaoldatot ivott, tettének okáról azonban hallgatott. Az esetről telefonon értesítették a mentőket, akik Porzeder Péternét a kórházba szállították. Állapota nem súlyos.

— A Déli Hírlap panaszkönyve. A posta az alábbi levelet hozta: Igen tisztelt szerkesztő ur! A lap révén szeretném felhívni a hatóságok figyelmét egyes mézárások és hentesek visszaéléseire! Vannak ezek között olyanok, akik hetenkint csak egy-két jószágot vágnak a vágóhídon, azonban mégis állandóan van üzletükben friss hus. Ez úgy történik, hogy olcsón összevásárolnak a falvakban mindenféle girhes jószágot, amelyen csak csont és bőr van, azt éjszaka titokban odahaza levágják és feldolgozzák. Illy módon a közönség nemcsak gyenge minőségű húst kap, hanem nincsen kizárva az sem, hogy ez a hus egé-zsértelen az emberi szervezetre. Mert ki garantálja azt, hogy az ilyen titokban levágott és az állatorvos által meg sem vizsgált jószág nem volt-e beteg? Azért jó volna, ha a hatóság jobban ellenőrizné az egyes henteseket és mézárásokat.

— A gazda tragikus halála. Horvátkecsáról jelentik: Ispacsics Toma gazdálkodó tegnap üres kocsi-ján hazafelé tartott. Utközben a lovak megbokrosodtak és a kocsit nekijáratották egy fának. Ispacsics kibukott a kocsiból és szörnyethalt.

Tárgyalások a végkimerülésig. Bukarestből jelentik: Bratianu Vintila miniszterelnök bejelentette a minisztertanácsnak, hogy a külföldi kölcsöntárgyalások döntő stádiumba kerültek. A minisztertanács megadta a felhatalmazást a román gazdasági bizottságnak, amely Berlinbe utazik a német kölcsön feltételeinek megállapítására. A miniszterelnök felhívta a szakminisztereket, hogy fogjanak hozzá a jövő évi költségvetés elkészítéséhez.

* Tényi Irén modern táncanfolyamát szeptember 24-én a Koronában és az erzsébetvárosi (volt Novotny) féle tanteremben 25-én kezdi. Beiratások IV., Begabalsor 20b.

— Testvérgyilkosság a családi vagyon miatt. Brádról jelentik: Bota Tanaszé és Bota Ruszalin bánya-munkások néhány év előtt elhalt atyjuk vagyona miatt állandóan pereskedtek egymással. Tegnap ismét civakodtak a vagyon miatt és Bota Tanaszé dühében fejével többször fejbe verte az öccsét, aki néhány órai kínlás után meghalt. A testvérgyilkos bányász azután önként jelentkezett a rendőrségen, amely letartóztatta.

* Ha Temesvárra jön, kérje minde-
nütt az ingyenes tájékoztatót (Con-
ducatorul prin Timisoara)

Pucher András
Cserépkályhagyár

Timișoara-Iosefin
Strada I. C. Bratianu No. 6
Józsefváros, Uri-utca.

Állandó nagy-
raktár
Cserépkályha és
kandallókban
Tűzhely és tűz-
helyicsempék
fehér és külön-
böző más szí-
nekben
Fayence-fal-
burkolati lapok
Keramik-padló-
lapok
Chamottetégla
és 2358
Chamottliszt.

— A Jomkipur ünnepi Kol-Nidre stentisztelet a belvárosi zsidó templomban folyó hó 23-án vasárnap este háromnegyed 7 órakor, a sachrisziszteletet 24-én hétfőn reggel 8 órakor kezdődik. Maskir 11 órakor.

— Halálozás. Szerdahelyi Kápolyné született Röhrich Anna hatannyolc éves korában meghalt. A megboldogultat férjén kívül leánya, Papp Aurélné és nagyszámú rokonok gyászolja. — Sulyos csapás érte Wolf Izidor ismert temesvári pék-
estert. Felesége ötvenkét éves korában hosszas szenvedés után elhunyt. Alálát a gyászbaborult férjen kívül terjedt rokonság gyászolja. Vasárnap délelőtt helyezik örök nyugalomra a belvárosi izraelita sirkert halottházából.

— Tagadás után szabadon boesás. Egy hónap előtt gyújtogatás gyanúja miatt letartóztatták Brancovaria petrományi asszonyt, aki azonban a neki tulajdonított büncselekmény elkövetését váltig tagadta. A tartóztatási végzés ellen a temesvári ítélőtábla mellett működő vádtanácshoz felebbezett. A vádtanács tegnap tartott ülésén elrendelte Brancovaria szabadon boesátását, mert büncselekménye nem nyert beigazolást és a tartóztatásra nem látott a bíróság okot fenforogni.

Mumiharisnya és gummifűző

híven visszatükrözik a boka és test formáit. Kötszerek és orvosi műszerek eredeti áron

Beeskerekétnél, Timișoara.

— Derék triumvirátus. Kerner Vilmos timár feljelentést tett a rendőrségen, hogy a gyárvárosi Malomok-sor 4. szám alatt levő műhelyében ismeretlen tettesek elloptak százötvenöt darab nyers birkabőrt. A rendőrség a tolvajokat kinyomozta Gyurcsi Géza, Farkas András és Grand György notórius munkakerülők személyében. A lakásukon bázkutatókat tettek és a bőrt a padláson eldobja megtalálták. Mindhármukat tartóztatták és átkísérték az ügyészégre.

— A Déli Hírlap Budapesten állandóan olvasható a Park-szálloda kávéházában, VIII. Baross-tér 10.

— A parkba kitétt csecsemő. Schultz Ester hentes, aki a Király-utca 78. szám alatt lakik, tegnap este kerékpáron a Dózsa-utcán keresztül hazafelé igyekezett. Amikor a Dózsa-park mellett elment, a gyermekcsirást hallott. Leült a bicikliről és bement a parkba, ahol csakhamar megtalálta a sírás hőcske: egy pár hónapos, párnába kötött csecsemőt. A csecsemőt az erzsébetvárosi rendőrségre vitte, amely a szegény anyja után megindította a nyomozást. A kis leánykát a gyermekotthon helyezették el.

Olcsó ruhaáruház

Fekete télikabát . . . lei 1650
„ „ szőrmével „ 1950
Sportruha 1400-tól
Fregoli gumikabát . „ 1750

Fuchs Sándor

férfiruhaáruház

kereskedők részleteladási szindikátusának tagja, 2605

1-2 szobás házak heti és havi Kardostelep részletfizetésre eladóak Telef.: 11-03 intézőségénél

Egy virágszál Tolsztoiné sirjára

Temesvár, szept. 22.

Minden orosz szem most Jaszna-Polyana felé tekint, hova végtelen sorokban zarándokol a nép. A szovjet, Tolsztoj egykori otthonának meglátogatásával zárja be centennarium emlékünnepeit. Jaszna-Polyana: élete munkája, mindene, honnan kénytelen volt egy vasuti állomáson vendégszerető hajlékába menekülni felesége elöl, hogy nyugodtan hajthassa fejét örök álomra. Így sorsa még martirribb, dicsőbb, sápadó homlokán az üldözöttség gloriájával. Csakhogy ennek a gloriának a ragyogását egy szegény asszony, a hitves fizeti meg, kinek védtelen emlékére a hálátlanság és méltatlanság bélyegét sütötte az utókor. Mint egy szeretetnélküli Xantippe elevenedik meg előttünk ez az asszony, kegyetlen kancsukája egy apostoli lelkű embernek, holott a tények egészen mások, ha nem a paradox retorika szemüvegén át nézzük őket.

A koronatanu Tatjana, Tolsztoi leánya. Van egy nagy internacionális irodalmi egyesülés, mely a történelem korrekturáját végzi és lelkiismeretes kutatómunkával állítja igen gyakran helyre az egyensúlyt ott, hol az általános interpretáció homályos vagy egyoldalú. Ennek az aránylag kisszámú, de annál súlyosabb szellemi felkészültségű, társaságnak neve Egyesülés az igazságért. Itt referált Tatjana az utolsó évekről.

A zseni minden véreseppje, minden idegszála annyira az alkotásé, igen gyakran a divinatorius, tehát nem normális képzeleté, hogy feleségével sok esetben csak konkubinátusban él, mert igazi, törvényes hitvese a muzsa. A zseni lehet óriási ember, alkotása időtlen időknél szóló, de ugyanakkor talán rettenetes es elviselhetetlen a profán életben éppen azért, mert a zseni tirannus. Hogy Tolsztoi is tirannus volt, — mert van a passzivitásban is néha borzalmas erőszak — azt a vizsgálat adatai elégséges bizonyítják. Tolsztoi és felesége hosszú évtizedeken át példátlan szeretetben és ragaszkodásban éltek, csak az utolsó időkben tört ki a harc. A hercegnő, ez a finoman kultivált és szabályozott lelkű, hűséges élettárs megosztotta férjével a magányt és bámullással türte zsenije magánéleti tulkapásait mindaddig, míg ez a nagy általános emberszeretet nem fenyegette meg avval, hogy viszont saját feje alól kikerül az utolsó párna is.

Tudjuk, hogy Tolsztoi ifjú korában nagy szerű életet élt: gróf, gárdatiszt, kártyás, szellemes, ellenállhatatlan, kihajtotta a csömörig az élet örömeinek serlegét, olyan teli habzó nedűvel, amilyennel csak a hajdani grandiozus pompájú Oroszország szolgálhatott. Aztán jött a visszavonulás és a szellem epikureizmusa, a nagy regények, a világhírnév, a spirituális bachanalía, melyekben viszont lelkének adatott meg élni azt az életet, melybe teste belefáradt. A Karenin

Anna és a Feltámadás melankolikus miszticizmusából nem a Keresztelő szent János gyökereken táplálkozó rideg életmísterete árad, hanem a saját életért vezeklő artisztikus golyó, melynek öntudatos édesbus mellékösvényei a meleg élet, a földi szerelem felé visznek vissza.

Más az, aki aszketának születik és más az, aki aszketává válik. Az ő számára még »elvezet« volt a világhír második periódusában és »elvezet« volt az olvasó számára is minden sora, amit leirt. Mert a legsötétebb jelenetek fölött is ott lebegtek messi a kacér rózsaszínű báránnyel. Az ő igazságai csak sajogtak egy kicsit, de sose vágtak. Akaratlanul is megőrizte a szenvedés ábrázolásában a harmonikus szépséget a mezitlábos arisztokrata, kinek új bibliáit a legelkényeztetettebb patriciusnők bársenyos kezei is örömmel forgatták.

Az igazi nagy fordulat akkor következett be, mikor megöregedett és kiábrándulva testből-lelékből egyaránt kijelentette, — már nem is keresztény, hanem budhista tagadással — hogy »irni gög«. Ez volt a lezámolás ideje: mindent eldobni magától. Ekkor érlelődött meg benne a fatális végrendelet gondolata. Mindent szétosztogatni a népnek, — mint Tatjana elmondta. Igen, a halál küszöbén, mi-

kor már egy sem lehet semmit sem felhasználni, egy kifelé grandiozus gesztussal mindent odaadni a köznek. S a hűséges feleség, aki még él és joga a lét, talán koldulni menjen egy kis meleg levest?

Természetes, hogy a mélyen megsebzett hitves az ilyen kijátszás ellen elkésereedett szíve minden jogával harcolt és ha furia lett dühében, ezt sem vehetjük tőle rossz néven. Természetes, hogy napirenden voltak a legborzasztóbb jelenetek és — Tolsztoi elmenekült. Demenciális apostoli neurozisa esett élete végén, urrá lett fölötté egy passzív makacosság, mely elsötétítette előtte a legelembb igazság konturjait is és közönyössé tette avval a gondolattal szemben, hogy a felesége, aki mégis legközelebb áll hozzá, éhen pusztulhat. Súlyos betegségi állapot volt már ez, mely azonban nem árthat egy nagy író emlékének. Most, amikor legjobban ünneplik itt a biznyság, hogy semmi sem mértéke az örökkévaló nagyságnak, csak maga a mű. S mikor ezt a sohasem hervadó örökzöld munkásságot látjuk, szívesen megtehetjük egy méltatlanul gyalázott gyenge nő emlékének, hogy rá is bocsássunk annyit az igazság verőfényéből, amennyit egy néma sirhant megérdemel.

Flaneur

RÁDIÓ

Szeptember 22. (Szombat.) Budapest. 12 óra: Gramofonzene. 5 óra: Irodalmi előadás. 6 óra: Dalok lantkísérettel. 7 óra 45: Nagy Endre rádióestje. Bécs. 11 óra: Kwartett hangversenye. 4 óra: Zenekari hangverseny. 6 óra: Kamarazene. 8 óra 30: Operettelőadás. Breslau. 4 óra 30: Vidám dalok. 9 óra: Zenekari hangverseny. 10 óra 30: Tánczene. Brunn. 11 óra: Zene. 6 óra 10: Énekhangverseny zongorakísérettel. 7 óra 10: Hangverseny Mozart műveiből. Berlin. 5 óra 30: Szórakoztató zene. 8 óra 30: Szerelem a pavillonban című operett előadása. Utána Csehov A jubileum című drámájának előadása. Frankfurt. 1 óra: Népies zene. 4 óra 35: Zenekari hangverseny. Kattowitz. 8 óra 30: Hangversenyátvitel Varsóból. 10 óra 30: Tánczene. Langenberg. 1 óra: Zene. 5 óra 45: Zenekari hangverseny. 8 óra: Tarka est. Leipzig. 4 óra 30: Szórakoztató zene. 8 óra 15: Mandolinhangverseny. 9 óra 15: Szólók és duet-

tek különböző operettekből. 10 óra 30: Tánczene. München. 4 óra: Szórakoztató zene. 9 óra: Mandolinhangverseny. 10 óra 45: Tánczene. Stuttgart. 3 óra: Zene német operákból. 5 óra: Citerahangverseny. Varsó. 8 óra 30: Esti hangverseny. 10 óra 30: Kávéházi zene.

Szeptember 23. (Vasárnap.) Budapest. 12 óra 15: Katonazenekar hangversenye. 5 óra: Szórakoztató zene. 7 óra: Átvitel az operaházból. 10 óra 10: Cigányzene. Bécs. 11 óra: A bécsi szimfonikus zenekar hangversenye. 4 óra: Délutáni hangverseny. 7 óra 15: Szonáta-est. 10 óra: Részletek Stoltz legújabb operettjéből. Berlin. 11 óra 30: Térzene. 5 óra: Szórakoztató hangverseny. 8 óra 30: Esti hangverseny. 10 óra 30: Tánczene. Breslau. 12 óra: Hegedűhangverseny. 4 óra 30: Szórakoztató zene. 8 óra 30: Opera-est. Brunn. 3 óra: Hangversenyátvitel a kiállításból. 5 óra: Térzene. 6 óra: Énekhangverseny. 7 óra 30: Szimfoni-

kus zenekar hangversenye. Frankfurt. 12 óra: Hangverseny. 5 óra 30: Szórakoztató zene. 8 óra 30: Az amag kvartett hangversenye. 9 óra 30: Zongora hangverseny. Kattowitz. 5 óra: Hangverseny lengyel szerzők műveiből. 8 óra 30: Esti hangverseny. 10 óra 30: Tánczene. Langenberg. 1 óra: Déli hangverseny. 4 óra 30: Szórakoztató zene. 8 óra: Esti hangverseny. 9 óra: Nótás est. Nápoly. 10 óra: Ünneppólya mise. 5 óra: Délutáni hangverseny. 8 óra 50: Operaest. Stuttgart. 12 óra: Sétahangverseny. 3 óra 30: Szórakoztató zene. 8 óra: Tarka-est.

Színház

A bécsi német színház Kurfürst Götze Hokuszpokuszával kezdte meg temesvári vendégszereplési sorát és annak gondos, áttanult előadásával meleg fogadtatásra talált. A német együttes különben gyengébb, mint az eddigiek, amelyeket láttunk, hiányoznak a markáns személyiségek, mint Kolb, Ander és hasonló egyéniségek, akik multkoriban frissebb szintet és életet kölcsönöztek a színpadnak. Lehet különben, hogy ez az impresszió elmúlik, ha a művészek az utazás fadaralmait kipihenték s felfrissülve nyújthatják majd képességeik teljességét. Egyébként a szereplők, Morton Hilda, Feldmar, Laula, Zeman mindannyian lelkiismeretes színészi munkát végeztek, igen természetes és meggyőző volt a védőügyvéd szerepében Friedrich.

Művészet

Meghívó. Tisztelettel meghívjuk a zeneértő és zenekedvelő közönséget a most már állandósított koncertjeinkre, amelyeket minden szerdán este fél 9 órakor és minden vasárnap délelőtt 10 órakor ingyen tartunk. Műsorainkon szerepelnek a világ legnagyobb művészei a milánói Scala színházból, a Bayreuth-i Wagner színházból, new-yorki Metropolitanból, a British National Operából, London, továbbá az Oper Comieből, Páris. A világ leghíresebb karmestereivel, mint Felix Weingartner, Sir Henri Wood, stb. stb. Első műsorunk, amely vasárnap délelőtt lesz, legimpozánsabb száma a bécsi Schubert ünnepségekről készült felvételeink és a párisi Oper Comieből most Bucuresstiben vendégszerepelt M. Rogatchewsky-nek a legszebb műsorszámait, Ezenkívül pedig néhány könnyű tánc és énekszám. Columbia, Gramophon Comp. Ltd. London temesvári fiókja, Lloyd-sor.

Közgazdaság

Még kevesebb lesz a pénz. Az Univer sul legújabb száma foglalkozik a szinte válságra fordult pénzügyi helyzettel. A cikk megemlíti, hogy a kibocsátott huszonegy milliárd papírpénzből, ami amugy is kevés, most legalább ötésfél milliárdot kivontak a forgalomból. Így tehát a forgalomban lévő pénz ma alig tizenhat milliárd lei. A mai pénzfeszültség enyhülésére november előtt nincs kilátás, sőt, az októberben még fokozódhatik.

Makulatura

kapható a
DÉLI HIRLAP
kiadóhivatalában

Bukarestben

a
Déli Hírlap minden
ujságkioszkban

Kapható

Apróhirdetések

Alkalmazás

Mindenes szakácsnőt jó bizonyítványokkal azonnalra keresek. Cim a kiadóba. (2747)

Ügyes masamód leányokat és tanulóleányokat felvesszünk. Flora kapuzület, Józsefváros, Scudier tér 4.

Gépirónó, csakis gyakorlott, felvétetik. Gyorsírással előnyben. Kézrel irt ajánlatokat „Belvárosi ügyvéd“ jelige alatt a kiadóhivatalba. (2786)

Allást keres

Ügyes fiatal leány, ki perfekt ondolál, okt. 1-ére állást keres. Cimeket kér a kiadóba „Jó munkaerő“ jeligére. (5690)

Mindenes szakácsnő azonnalra állást keres. Cim: Marx Jánosné, III. ker., Posta-utca 18. (2775)

Intelligens, ügyes 14 éves egészséges leány gyermek mellé állást keres. Cimeket „Jolánka“ jeligére a kiadóba kérek. (2777)

Adás-vétel

Finom nőruhák eladók. Cim a kiadóban. (5691)

Finom jókarban levő jour-asztalkákat s egy antik szalonasztalt megvételre keresek. Cimeket „Alkalmi vétel“ jeligére a kiadóba kérek.

Alig használt három férfiruha közpétermetre eladó. Erzsébetv., Dózsa-utca 18, földszint 1. (2752)

Eladó: Rónác, Str. Ciocarlia egy sarokkert, mely áll 1300 □-ből megfelel 6 (hat) házteleknek és 3 WC-ra nyílik. Fizetendő 2 részletben. Érdeklődni: Mehala, Str. Mircea cel batrin (Bessenyei) 56. (2764)

Dió- és főtgyfaebédülő olcsón Siebold butorgyárban, Timisoara II. Távirat u. 21. Telefon 6 99. (2423)

Min max töltés olcsón kapható. Belváros, tüzoltótorony, Pap-nál.

Antik butorok, képek, ékszer, tükör, eladók. Arad. Nők otthona, Balasa-u. 1. szám. (2779)

Ijonnal épült ház, mely áll: két szoba, konyha, kamara és egy udvari lakásból. 120.000 leiert eladó. Petőfi-csárda, Pummer u. 88, bent a fatelepen. (2780)

Két ujonnan épült ház eladó: az egyik áll két szoba-konyha, kamrából 220.000 lei, másik szoba konyha-istállóból 120.000 lei, ugyanott két házhely két évi részletfizetésre eladó. Petőfi csárda, Pummer u. 4. (2781)

Egy új gyalupad olcsón eladó. Cim: Erzsébetváros, Lehel-u. 3, Ludvig György. (2783)

Lakás

Magányos ur csinosan butorozott különbejáratu szobát keres, lehetőleg a Belvárosban. Cimeket a kiadóba kérek „Butorozott szoba“ jeligére. (2717)

Kiadó magánház kerttel, Petőfi-csárdánál. Bővebbet Püspök-ut 5, Détárv. (2766)

Szuterén üzlethelyiség, műhely és lakás forgalmas helyen modern bérházban kiadó. Cim a kiadóba.

Egy szobás lakás okt. 1-ére gyermektelen házaspárnak kiadó. Cim: Rezső u. 15. II. ker. (2776)

Csinosan butorozott szoba 2 diák vagy leány részére kiadó. Cim: özv. Kuzmanné, IV. ker., Pálya-sor 8. (2782)

Királynő és kalandor

A Déli Hirlap eredeti regénye

Irta: Félegyházi András

— Vége. —

88

(Utánnomás tilos.)

A királynőnek eszébe jutottak a biblia szavai:

— Vasárnap még azt kiáltották, hogy hozsánna, hozsánna, pénteken pedig már azt ordították, hogy fessítsd meg őt, fessítsd meg őt!

Jaj annak, aki nép kegyére és népszerűségére építi a maga sorsát. Olyan homokvár ez, amely a legesélyesebb légfuvalatra összeesik.

Eudoxia királynőnek nem volt sok ideje a tőprengésre.

Mikor Ottó von Braunschweig ott állott a tér közepén, egyszerre eléje lépett több magasabbrangu katona. Nyilvánvalóan, hogy ezek voltak a hadbíró-ság tagjai. Az egyik nagy papírlapot vett elő és olvasni kezdett róla:

— Karillia köztársasága nevében. A nép akaratából. Karillia köztársaság haditörvényszéke árulásban és a nép elleni hűtlenség büntetésében bünsőnek találta Ottó von Braunschweigit, aki tulajdonképpen csak százados, de jogtalan és törvénytelen uton tábornoki ranghoz és a bogumili hercegi címhez jutott. A bünsőnek talált Ottó von Braunschweigit a haditörvényszék egyhangulag katonai rangjától való megfosztására, a hadsereg kötelékéből való kilökésre és agyonlövésére ítélte.

Azután előállott egy második katonatiszt és a következőket jelentette ki:

— Protopopoff Gája tábornok, országhelyettes, a kegyelmi kérvényt elvetette és az ítéletnek szabad folyását enged.

Erre előlépett két közönséges baka és letépték Ottó von Braunschweig vállrojtjait és a földre dobták azokat. Utána pedig még a katonai bluzt is lehúzták róla. Abban a pillanatban odaugrott egy harmadik katona és egy asszonyi bluzt húzott elő a zsebéből, amelyet a néptömeg nagy gaudiuma és esufolódása közben ráhúzott a semmi ellenállást nem tanúsító Ottó von Braunschweigra.

Egy kapitány intett és mindenki el-takarodott Ottó von Braunschweig közelébe.

Azután valahonnan hátulról előhoztak egy spanyolfal alakú páncéllemezt, amelyet Ottó von Braunschweig mögé állítottak.

Tizenkét katona szemben állott fel vele. A vezénylő tiszt kardja vegvillan a levegőben, a következő pillanatban egyszerre eldőrdült tizenkét fegyver és Ottó von Braunschweig holtan rogyott össze.

Ugyanabban a pillanatban ott bent a konak szobájában Eudoxia királynő ajultan bukott le a karosszékéből.

Elvitték szobájába és magához térítették.

Különbéle

Teljes ellátást kaphat 1—2 fiú zsidó családnál. Gondos felügyelet, közel a zsidó liceumhoz. Cim Engel, Erzsébetváros, Hungária-ut 3. sz., I. em., 7. ajtó.

A királynő nem kérdezett senkitől semmit.

Tompa kábultságban élte napjait. Egy napon esomagoltak körülötte. Megint az egyik rendőrnő mondta meg ennek az okát.

— Az a parancsunk van, hogy vigyük el felségedet a velobregi vadaskastélyba. Ott maradunk mindaddig, amíg megválasztják a köztársasági elnököt. Azután valószínűleg úgy fognak intézkedni, hogy felségednek megengedik, hogy külföldre menjen és ellátják a szükséges anyagi eszközökkel.

Eudoxia királynő erre sem válaszolt.

Hagyta magát utra öltöztetni és beültetni a konak előtt várakozó autóba. A két detektív is vele ült az autóban. Előttük és mögöttük is volt egy-egy autó, amelyekben katonák ültek.

A három gép egyszerre kezdett berregni és megindult.

Kora reggel volt és az utcákon még kevés nép tartózkodott.

Eudoxiának jól esett, hogy nem bámulják. Ehelyett inkább maga nézegetett. Lelkében érezte, hogy Karillgrádot most látja utoljára.

Az utcákon nagy plakátok voltak és méternyi betűkkel hirdették:

— Éljen Vardarovies Zdenko köztársasági elnök!

Lobogók is lengtek sűrűn és azokon is ott volt a felirat:

— Éljen Vardarovies Zdenko köztársasági elnök!

Látott, hogy az ország készül a két nap múlva tartandó elnökválasztásra. Nem volt semmi kétség, hogy erre a méltóságra Vardarovies Zdenkót választják meg.

Néhány falun robogtak keresztül és ott is mindenütt ott volt már a plakát, amely hirdette:

— Éljen Vardarovies Zdenko köztársasági elnök!

— És Eudoxia királynő egy csepp bosszúságot, egy csepp megbántódást sem érzett. Inkább úgy érezte magát, mint amikor valakinek a válláról levesznek valami nagy terhet.

A velobregi kastélyban egy emeleti lakosztályt adtak neki. Feltűnő volt, hogy az ablakokon mindenütt rács volt. Ezt a rácsot mostanában szerelhették föl, mert azelőtt az ablakok szabadok voltak. A királynő lakosztályát környező szobákban pedig rendőrök és katonák voltak állandóan.

— Fogoly vagyok, — sutogta maga elé a királynő és különös mosoly jelent meg az ajkán.

Este korán elküldte maga mellől Kaminszkája Olgát és a cselédséget.

Volt tanítónő iskolásgyermekek teljes ellátásra elfogad. Felvilágosítást ad a házmesterné, II. ker., Fő utca 18. (2753)

Fűszerüzlet nagy sarokhelyiség, lakással, raktárral és pincével azonnal jutányosan átadó. Cim a kiadóban.

Azt mondta, hogy fáradt és pihenni akar.

Nem gyújtott világosságot.

Ugy ült a sötétben és maga elé idézte a minap látott kísérteteket.

Ott látta maga előtt Péter herceget, Sztarecski Fedort, az ifju Vardaroviesot, Rodrigó herceget, Kerzikovszkij Ivánt.

* És a sorban mellettük megjelent egy új szellem is. A hatodik.

Ottó von Braunschweig.

mint a minap a többiek. Csak némán, mint a mianp a többiek. Csak némán, szomorúan, de nagy szeretettel és végtelen hűséggel nézett reája.

Eudoxia királynő most nem félt a kísértetektől. Vidáman nézett rájuk és esengő hangon szólt:

— Még ma éjjel én is olyan szellem leszek, mint ti.

És külön szólt Ottó von Braunschweig felé fordulva:

— Elmaradt lakzinkat is megtarthatjuk. A többiek lesznek a tanuk.

Mikor reggel Kaminszkája Olga bekopogott a királynő szobájába, nem kapott választ. Benyitott és a küszöbön ijedten állott meg.

Eudoxia királynő teljesen felöltözve ott feküdt az ágyán halva.

A nyaka körül esomóba volt kötve hosszú két hajfonata. Saját hajjával fojtotta meg magát az éjszaka.

Meghívó!

Magán- vagy üzleti ügyek
beni utazások alkalmával

Budapesten

a legkellősebb otthont
nyújtja a legelőnyösebb
feltételek mellett a keleti
pályaudvar érkezési oldalán
szemben levő

GRAND HOTEL PARK

nagyszálló

BUDAPEST VIII, Baross-tér 10

mert

20% engedményt kap

mint ezen lap előfizetője
olcsó szobárainkból

10% engedményt kap

olcsó éttermi árainkból.
(Kitűnő házi konyha).

5 pengőt megtakarít

autótaxi költséget, mert
gyalog átjöhét egy perc
alatt a pályaudvarról.

Nálunk otthon érzi magát!!

Elsőrendű kiszolgálás
szigorúan családi jelleg

Saját érdeke

ezen előnyök folytán, hogy
okvetlen nálunk szálljon
meg. Előzetes szoba-meg-
rendelés ajánlott (565)

Lugoson

ugyanabban az időben jelenik meg a Déli Hirlap, mint

Temesvárott

Déli Hírlap

1928 SZEPTEMBER 23

LEGÚJABB

IV. ÉVF. 222. SZAM

Nem felelnek a vádlottak amikor a hadbírószági tárgyaláson azt kér- dezték tőlük, hogy a rendőrségen bántal- mazták-e őket

Kolozsvár, szeptember 22.

A kommunistaper tegnapi tárgyalásán Aradi Viktor, kolozsvári író kihallgatására került a sor. A vádirat szerint Aradi Viktor a Jövő Társadalma című lapjában az állambiztonság ellen propagandát fejtett ki és ezért a lapot meg is kellett szüntetni. Ezek kívül vetítő előadásokat tartott azzal a céllal, hogy Szovjetország iránt érdeklődést és rokonszenvet keltsen. A szükséges anyagot külföldi személyektől és szervezetektől szerezte meg. Délelőtt kilenc órakor kezdődött Aradi Viktor kihallgatása, aki kérte a bíróságot, kérdezze meg a tanuktól és az ügyvédektől, hogy ő kicsoda.

— Én nem voltam sohasem kommunista — mondotta Aradi — hanem szociológus vagyok, aki a társadalom látkető pulzusán tartom kezemet.

1919 óta vagyok Romániában. Magyarországból jöttem, ahol mint ismeretes, 1919 év derekán a kommunisták voltak uralmon. Bizonyítani tudom, azt, hogy a magyar kommunizmus alatt semmiféle politikai megbízatásom nem volt. A régi Magyarországon mindig az államban lakó kisebbségeket védtem és ezért tízenyolc esetben állottam, mint vádlott, a budapesti esküdtszék előtt. Mindenkor felmentettek. Azt akarták bizonyítani ellenem, hogy Romániának mecenása vagyok.

Ez azonban nem sikerült és hogy ez mennyire nem áll, annak legjobb bizonyítéka az, hogy most a román hadbírószág előtt állok.

A sziguranca feljelentése szerint állandóan kommunizmussal foglalkozom és amióta Romániában vagyok forradalmasítok, irredenta vagyok. Ez ellentmondást jelent, mert aki irredenta, az nem lehet egyben a kommunizmus és a nemzetköziség híve. A helyzet az, hogy 1919 óta újságírással foglalkozom és lapot szerkesztettem a Jövő Társadalma címen. Ezt a lapot később betiltották. Ezen lap miatt emelték ellenem azt a vádat, hogy külföldi forradalmi szervezetekkel állok

kapcsolatban, ahonnan pénzt kapok. Bemutatom a Jövő Társadalmának egyik számát, amelynek hat oldala fehéren jelent meg. A hirdetési oldalon azonban látható, hogy azok a könyvek amelyekről ismertetést írtam, azok nálam megrendelhetők. A könyvek terjesztése egyszerű üzleti vállalkozás volt.

Aradi Viktor ezután áttért a szociológiai kérdésekre és kijelentette, hogy lapjában minden irányú szociális kérdéssel foglalkozott, így az oroszországi állapotokkal is.

De ugyanezt tette — mondja — Barabás dr. ügyvéd is, aki a munkaügyi miniszterium jogi tanácsosa és aki a Pandectele Romane-féle revüben az oroszországi magánjogi kodeksz rendeltetéséről írt. Ez a per ilyformán nem kommunistaper, hanem irodalmi per. Én sohasem tartottam kommunista előadást, hanem a szocializmussal, mint tudománnyal foglalkoztam és nagyon jól tudom, hogy az agitációnak milyen nagy hatása van a tömegekre. Én nem agitáltam, hanem az írásaimból élek.

A hatóságok lefoglalták egész csomó könyvem, irattimat, okmányaimat, többek között az Adeve-

rul Literare egyik számát, amely a román akadémia kiadása.

Az elkobzott írások között valóban voltak kommunisták irásai is, de tesék megkérdezni bármelyik lap szerkesztőjét, vajjon nem érkeznek-e hozzájuk kommunisták írásai is. Ami pedig az ugynevezett munkássegélyző bizottsággal való kapcsolatoman illeti, kapcsolatokat tartottam fenn Bukarestben a humanistákkal, tárgyaltam Parhon és Gusty egyetemi tanárokkal és elhatározták, hogy ennek a nemzetközi segélyező bizottságnak fiókot létesítsenek Bukarestben. Beszéltem ezután a nansen-i segélyakcióról és megemlítettem, hogy

amikor a segélyező bizottságot létesítették, akkor ő kiutazott Bécsbe és Berlinbe, ahol Scholtze Pállal, a segélyező bizottság igazgatójával tárgyalt.

Ez az ember pedig még csak nem is szociáldemokrata, nem hogy kommunista volna. Ettől az embertől kaptam propagandát céljaira vetítőgépeket, diaprojektíveket és ezek segítségével tartotta meg tudományos előadásait. Hogy revolvert találtak nálam — folytatta védekezését — erre az a válaszom, hogy amikor a Bánságban

tartózkodtam, a resicai főszolgabirtól fegyverviselési engedélyt kaptam.

A hadbírószág ezután Grünwald Ármint, a kolozsvári Kultura könyveskereskedés tulajdonosát hallgatta ki akitől az egyik védő megkérdezte, hogy a rendőrségen megverték-e Grünwald erre nem adott választ.

Ugyanezt a kérdést intézték ezután Aradi Viktorhoz, aki kijelentette, hogy saját reputációja érdekében nem felel.

Simó Géza, a marosvásárhelyi egységes szakszervezet titkárának hallgatása következett, aki összeköttetésben állott Aradival. Simó előadta, hogy Aradi-t mint szociológust régebben ismerte és később meghívta, hogy Marosvásárhelyen előadásokat tartson Aradi két ilyen előadást tartott.

A hadbírószág ezután a nagyváradi vádlottak esetével foglalkozott. Nagyváradon ugyanis március 11—12-én virradó éjjel rajtaütöttek és letartották Lénárt Árpádot, Freund Ferenc mérnököt, Weisz Jolán Szenkovich Sándort és Schwarz Friderika tizenöt éves leányt.

Ezek együtt voltak Schwarz Friderika lakásán, ahol újságot készítettek irógépen sokszorosító készülék segítségével.

Lénárt és Szenkovich kihallgatásakor beismerték, hogy ők kommunisták és litografált lapot akartak csinálni, mert a polgári lapok olvasását ők nem elégitették ki.

MEGSEMISITETTÉK AZ ÚJMOZI ÁRLEJTÉSÉT. Megirtuk annak idején, hogy az új belvárosi mozi építésére megtartott árlejtésen az építési munkák végzését az aradi Steiner cég nyerte el. Több temesvári építési cég az árlejtést megfélemlítette és a kormány a felebbezésnek helyt adott. A miniszterium az árlejtést megsemmisítette és utasította a várost, hogy tízenöt napon belül új árlejtést írjon ki.

Tőzsdei árfolyamok

Zürichben a lei 3:15³/₄ Párisban 15:55

Temesvári magánárfolyamok 1928 szeptember 22-én reggel:

(A Kereskedelmi és Gazdasági Bank devizaosztályának árfolyamai.)
Minden pénznem mellett három számjegy áll. Ezek közül az első átutalást jelent pénzben, a második árban a harmadik bankjegyet középkeresetben.

Angol font: 801¹/₄—801³/₄—802:00 —, dollár: 164:80—165:00—164:50,
dinar: 2:92— külföldi, 2:88 belső, 2:89 effect, hollandi forint: 66:3
66:50—66:50, francia frank: 6:45—6:48—6:50, olasz lira: 8:66—8:68—8:70
cseh kor.: 4:89¹/₂—4:90—4:90, német márka: 39:37 39:40 39:50, osztrák
schilling: 23:26—23:30—23:40, magyar pengő: 28:83—28:86—29:00, svájci
frank: 31:80—31:84—31:90.

Terményárak:

(Dengl és Kleinmann gabonabizományos cég jelentése.)

Buza 725, tengeri 970, zab 620, korpa 550, árpa 620. Irányzat: barátságos.

Vasárnap új regény: Gyilkosság a kastélyban